

АНАЛІЗ ДЕТЕРМІНАНТ РЕЗУЛЬТАТИВНОСТІ ГОСПОДАРСЬКОЇ ДІЯЛЬНОСТІ

студент Ткаченко Г.В.

(науковий керівник доц. Брюханов М.В.)

За гіпотезою неокласичної теорії інтенсивний спосіб виробництва досягається за рахунок оптимального співвідношення між капіталом і працею. Необхідною умовою цього є досконала конкуренція.

З процесом реформування пов'язані зміни ділового клімату, що призвели до змін випуску, витрат і валової продуктивності факторів виробництва. Аналізуючи фактори специфіки секторів економіки, можна визначати чотири аспекти, в яких зміна навколишнього середовища призведе до диверсифікації моделей поведінки підприємств.

Ми розглядаємо результативність діяльності підприємств в розрізі чотирьох ключових аспектів економічного середовища: власності, управління, структури ринку і конкуренції, бюджетних обмежень.

Структура власності. Приватна власність покращить прозорість, звітність і контроль за результатами господарської діяльності, допоможе вирішити проблему контролю менеджера за підпорядкованими йому робітниками, підсилить систему управління і стимулів.

Контроль і механізм корпоративного управління. Гарантують поліпшення показників результативності підприємств з приватною формою власності.

Конкуренція. У конкурентному середовищі висока ймовірність банкрутства змушує менеджерів докладати максимум зусиль для поліпшення роботи їх підприємств.

Фінансові обмеження. В Україні ставки відсотка нестабільні, що ускладнює доступ до обмежених кредитних ресурсів. Ці зовнішні фінансові обмеження можуть ускладнити реструктуризацію, мають негативний вплив на валову продуктивність факторів виробництва і результативність діяльності підприємства.

Умови, за яких працюють підприємства України, зовсім не ідеальні. А значить актуальним для наукових розвідок стає вплив інших факторів, що діють в умовах формування ринку. Насамперед питання стосується ваги і напрямку їх впливу на результативність

окремих господарських одиниць, економіки в цілому.

В результаті проведеного на базі даних Світового банку порівняльного (у часі й у просторі) і регресійного аналізу детермінант результативності господарської діяльності підприємств встановлено:

1) Показники ділового клімату в Україні не мають чітко визначеного вектору змін. Відносне збільшення і зменшення їх значень спостерігається кожного кварталу.

2) Регуляторний тиск на підприємства України за показниками часового податку, недовіри до законодавчої системи, хабарів державним службовцям залишається значним у порівнянні з більш розвиненими економіками перехідного типу.

3) Найбільшою перешкодою бізнесу в Україні є високі ставки податків, найменшою – телекомунікації і транспорт.

4) В порівнянні з іншими країнами з перехідною економікою станом на 2005 рік підприємства України досягли найбільшого зростання рентабельності виробництва.

5) Головними факторами зростання результативності виробництва як для України, так і для всієї вибірки є трудові ресурси і капітал. При цьому коефіцієнт факторної еластичності праці майже у два рази перевищує аналогічний показник для капіталу.

6) Суттєвим негативним фактором впливу на результативність є хабар держслужбовцям. При цьому він негативно впливає також на рівень інвестицій і інновацій, селекцію виробників – джерела зростання виробництва. Часовий податок більш впливає на функціонування економіки в цілому, сприяючи заниженню офіційно декларованих показникам діяльності підприємства, недоотриманню податкових надходжень.

7) По підприємствам України встановлено – найбільший приріст результативності мають підприємства-інноватори, які модернізували виробництво і повністю змінили технологію, а також ті, що провели модернізацію і перейшли на нові стандарти. Найбільш вагомими факторами впровадження інновацій виявилися виручка підприємств і конкуренція в галузі. Втім невизначеність ринкового середовища, макроекономічна нестабільність, корупція, надмірна бюрократія і врешті решт бідність – всі ці фактори призводять до викривлення вектору інноваційного розвитку.